

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Ing. V. L.**, nar. X, bytom B., proti žalovanému: **Katastrálny úrad v Prešove**, Konštantínova č. 6, Prešov, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Co 15/2010-So zo dňa 19.10.2010, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/115/2010-36 zo dňa 30.03.2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/115/2010-36 zo dňa 30. marca 2011 **p o t v r d z u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Konanie na prvostupňovom súde

Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 3S/115/2010-36 zo dňa 30.03.2011 nevyhovel žiadosti žalobcu o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca v stanovenej lehote, ani do dňa vydania uznesenia nepredložil vyplnené a potvrdené tlačivo - Potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na oslobodenie od súdnych poplatkov a na ustanovenie zástupcu a ani iným spôsobom nepreukázal, že spĺňa predpoklady pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Pretože žalobca nepreukázal, že spĺňa predpoklady pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, čo je jedným z predpokladov pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa § 30 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, v platnom znení (ďalej len „O. s. p.“), rozhodol súd o nevyhovení žiadosti.

II.

Odvolanie žalobcu

Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca včas odvolanie, v ktorom uviedol, že krajský súd nemal riadne vykázané doručenie výzvy, nakoľko v deklarovanom čase mu zo strany súdu nebola doručená žiadna úradná zásielka. Žalobca, keďže mu výzva nebola doručená do vlastných rúk, sa nemohol oboznámiť s predmetnou výzvou a s ustanovením lehoty, v ktorej mal zaslať potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch, na základe čoho navrhol, aby odvolací súd zrušil uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na nové konanie, v ktorom by bola vydaná nová výzva na predloženie potvrdenia o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na oslobodenie od súdnych poplatkov a ktorá by bola účinne doručená do vlastných rúk žalobcu.

III.

Právne názory odvolacieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd SR“), ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal uznesenie krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o uznesenie, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p.), dospel jednomyselne k záveru, že odvolaniu žalobcu nebolo možné priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p. a § 250ja ods. 2 O. s. p.

Podľa § 30 O. s. p. účastníci, u ktorého sú predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, ustanoví sudca alebo poverený zamestnanec súdu na jeho žiadosť za zástupcu Centrum právnej pomoci alebo advokáta zapísaného do zoznamu podľa osobitného predpisu, ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

V zmysle uvedeného sú predpokladmi na ustanovenie zástupcu z radov advokátov alebo Centra právnej pomoci:

1. žiadosť účastníka konania,

2. splnenie predpokladov účastníkom konania na oslobodenie od súdnych poplatkov na základe rozhodnutia súdu podľa § 138 ods. 1 O. s. p. a
3. existencia potreby ochrany záujmov účastníka konania v priamej spojitosti s predmetom konania.

Podľa § 138 ods. 1 veta prvá O. s. p. môže súd na návrh priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, **ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.**

V citovanom ustanovení § 138 ods. 1 O. s. p. sú upravené dve podmienky, ktoré musia byť splnené kumulatívne, aby mohol súd účastníka oslobodiť od súdnych poplatkov. Oslobodenie od súdnych poplatkov musia odôvodňovať pomery účastníka a zároveň nesmie ísť o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Pre posúdenie možnosti priznania takéhoto oslobodenia súd zisťuje osobné, majetkové a zárobné pomery žiadateľa, prihliada k výške súdneho poplatku a berie do úvahy všetky individuálne okolnosti daného prípadu, pričom účastník je povinný svoje pomery, ktoré sú rozhodné na posúdenie dôvodnosti jeho žiadosti, preukázať.

Žalobca sa žalobou zo dňa 27.12.2010 domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. Co 15/2010-So zo dňa 19.10.2010, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Správy katastra Levoča č. C 7/2009/Vi zo dňa 28.07.2010, ktorým prvostupňový správny orgán nevyhovел návrhu žalobcu na vydanie rozhodnutia o potvrdení nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním inou osobou v zmysle § 12 zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom, v platnom znení.

Uznesením č. k. 3S/115/2010-30 zo dňa 07.01.2011 vyzval krajský súd žalobcu, aby v súlade s § 250a O. s. p. predložil v lehote 15 dní plnomocenstvo na zastupovanie advokátom alebo aby predložil doklad, že sám má právnické vzdelanie, inak konanie podľa § 250d ods. 3 O. s. p. zastaví.

Dňa 04.02.2011 bola krajskému súdu doručená žiadosť žalobcu o ustanovenie zástupcu v zmysle § 30 O. s. p.

Prípisom zo dňa 15.02.2011 vyzval krajský súd žalobcu, aby v lehote 10 dní od doručenia výzvy preukázal, že spĺňa predpoklady pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov a aby súdu oznámil osobné a rodinné pomery, príjmy z pracovného pomeru alebo sociálneho zabezpečenia za uplynulý kalendárny rok, daňové priznanie za uplynulý rok z podnikateľskej činnosti, príjmy z iných zdrojov, osobný majetok väčšej ceny, zárobkové a majetkové pomery manžela žiadateľa, vlastníctvo k nehnuteľnostiam, iné aktíva, záväzky (vyživovaciu povinnosť, dlhy) a iné okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na oslobodenie od súdnych poplatkov. V prílohe zaslal krajský súd žalobcovi potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch, ktoré mal žalobca vyplniť, potvrdiť a zaslať krajskému súdu v stanovenej lehote.

Uvedená výzva bola doručovaná na adresu žalobcu, kde ju dňa 21.02.2011 prevzal brat žalobcu, čo potvrdil svojim podpisom na doručení.

Keďže v stanovenej lehote žalobca nijakým spôsobom súdu nepreukázal svoje osobné, majetkové a zárobkové pomery, dôležité pre rozhodovanie o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov (§ 138 ods. 1 O. s. p.), čo bolo predpokladom pre rozhodnutie o ustanovení zástupcu v zmysle § 30 O. s. p., vydal Krajský súd v Prešove dňa 30.03.2011 uznesenie, ktorým žalobcovej žiadosti o ustanovenie zástupcu nevyhovel.

Najvyšší súd SR poukazuje na to, že žalobca, ako žiadateľ o ustanovenie zástupcu, mal viacero možností na preukázanie svojich pomerov – prvýkrát v samotnej žiadosti o ustanovenie a druhýkrát na základe výzvy súdu zo dňa 15.02.2011, pričom ani k podanému odvolaniu nepripojil žiadne podklady; tieto reálne možnosti na preukázanie osobných, majetkových a zárobkových pomerov tak žalobca nevyužil a súdu ich nepreukázal. Najvyšší súd SR ďalej zdôrazňuje, že konanie o ustanovenie zástupcu je výlučne návrhovým konaním (účastník musí o ustanovenie zástupcu požiadať), preto bolo dôkazné bremeno na žiadateľovi (v tomto prípade žalobcovi) a neunesenie tohto dôkazného bremena malo za následok rozhodnutie súdu v žalobcov neprospech.

Podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne a ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V preskúvanom prípade sa odvolací súd plne stotožnil s rozhodnutím krajského súdu a v podrobnostiach na jeho správne závery odkazuje.

K námietke žalobcu, že krajský súd nemal riadne vykázané doručenie výzvy, nakoľko mu v deklarovanom čase zo strany súdu nebola doručená žiadna úradná zásielka, odvolací súd uvádza, že v spise krajského súdu je založená doručenka, ktorá dokazuje, že výzva bola doporučené zaslaná na adresu žalobcu a že ju prevzal brat žalobcu. Podľa § 45 ods. 2 O. s. p. sa údaje uvedené na potvrdení o doručení písomnosti (doručenke) považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Keďže právna úprava priznáva doručenke povahu verejnej listiny, súd vychádza z údajov na doručenke a kým nie je preukázaný opak, považuje údaje na doručenke za pravdivé. Ak teda žalobca namieta, že ustanovený postup doručenia nebol dodržaný, bol povinný o tom odvolaciemu súdu predložiť dôkazy.

Žalobca ďalej v odvolaní namieta, že mu výzva nebola doručená do vlastných rúk a tak sa nemohol oboznámiť s výzvou a s ustanovením lehoty, v ktorej mal zaslať potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch a navrhoval, aby mu v novom konaní bola výzva účinne doručená do vlastných rúk. Odvolací súd poukazuje na § 47 O. s. p., podľa ktorého treba do vlastných rúk doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon, a iné písomnosti, ak to nariadi súd. Podľa zákona treba doručiť do vlastných rúk napr. návrh na začatie konania (§ 79 ods. 4 O. s. p.), uznesenie o začatí konania bez návrhu (§ 81 ods. 3 O. s. p.), platobný rozkaz (§ 173 ods. 1 O. s. p.), európsky platobný rozkaz (§ 174a ods. 2 O. s. p.), zmenkový (šekový) platobný rozkaz (§ 175 ods. 1 O. s. p.), uznesenia v dedičskom konaní uvedené v § 175a ods. 3 O. s. p., uznesenie v konaní o umorenie listín podľa § 185j ods. 2 O. s. p., nariadenie výkonu rozhodnutie zrážkami zo mzdy povinnému a platiteľovi mzdy (§ 282 ods. 2 O. s. p.), uznesenia týkajúce sa obsahu uvedeného v § 294 ods. 3 O. s. p., nariadenie výkonu rozhodnutia prikázaním pohľadávky z účtu v banke (§ 306 O. s. p.), nariadenie výkonu rozhodnutia prikázaním iných peňažných pohľadávok dlžníkovi povinného (§ 313 ods. 2 O. s. p.) a i. Zákon neustanovuje povinnosť doručiť do vlastných rúk aj výzvu na preukázanie pomerov; krajský súd tak nemusel doručiť výzvu žalobcovi do vlastných rúk. Krajský súd výzvu preukázateľne doručil na adresu žalobcu, kde zásielku prebral jeho brat. V prípade, že žalobca nechcel, aby mohol zásielky určené jeho osobe prebrať brat alebo iná osoba, zdržiavajúca sa na adrese žalobcu, mal o tom upovedomiť poštového doručovateľa.

Podľa názoru Najvyššieho súdu SR **bolo v konaní pred krajským súdom preukázané, že žalobca ani v stanovenej lehote súdu neuviedol predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, čo bolo podmienkou pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov alebo Centra právnej pomoci a to napriek tomu, že mal na preukázanie viacero možností.** Krajský súd tak rozhodol správne, keď uznesením č. k. 3S/115/2010-36 zo dňa 30.03.2011 žiadosti žalobcu o ustanovenie zástupcu v zmysle § 30 ods. 1 O. s. p. nevyhovel.

Podľa § 223 O. s. p. rozhoduje odvolací súd rozsudkom, ak potvrdzuje alebo mení rozsudok; inak rozhoduje uznesením.

Na základe uvedeného sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, odvolaniu žalobcu nevyhovel a napadnuté uznesenie podľa § 219 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu **nie je** prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. júla 2011

JUDr. Zuzana Ďurišová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková